

INGLIZ TILINI O'RGANISHDA SUN'YIY INTELLEKTNING AHAMIYATI

Bahronova Dilobar Zarifjon qizi

O'zDJTU, XTA 2-bosqich talabasi,

badiza07@gmail.com

Ilmiy raxbar: Axmedjanova Dilraboxon Asatullaevna

Annotatsiya: Mazkur maqolada sun'iy intellekt texnologiyalarining ingliz tilini o'rgatish va o'rganish jarayoniga ta'siri tahlil qilinadi. AI imkoniyatlari orqali til o'rgatish samaradorligini oshirish, interaktiv muhit yaratish va shaxsiy yondashuvni tatbiq etish yo'llari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, maqolada texnologiyaning afzalliklari bilan birga, uning cheklovlari va axloqiy masalalariga ham to'xtalinadi. Maqola sun'iy intellekt yordamida til o'rgatish sohasida yuz berayotgan zamonaviy o'zgarishlarga nazar tashlab, o'quvchi va o'qituvchilar uchun kelajakdagi imkoniyatlarni yoritib beradi.

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, ingliz tili, AI ilovalar, raqamli ta'lim, til kompetensiyasi

Annotation: This article analyzes the influence of artificial intelligence technologies on the teaching and learning of English. It explores ways to increase the effectiveness of language learning through AI, create an interactive environment, and apply personalized approaches. In addition to the benefits, it also considers the limitations and ethical concerns related to AI. The article highlights the modern transformations in language education made possible through AI, offering a glimpse into future opportunities for learners and educators.

Keywords: Artificial intelligence, English language, AI applications, digital education, language competence.

Аннотация: В статье рассматривается влияние технологий искусственного интеллекта на процесс преподавания и изучения английского языка. Анализируются способы повышения эффективности обучения с помощью ИИ, создание интерактивной среды и внедрение персонализированного подхода. Кроме того, внимание уделяется как преимуществам, так и ограничениям и этическим вопросам использования ИИ. Статья освещает современные изменения в области изучения языков и открывает перспективы для студентов и преподавателей.

Ключевые слова: Искусственный интеллект, английский язык, AI-приложения, цифровое образование, языковая компетентность.

Kirish: Raqamli transformatsiya zamonida sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari kundalik hayotning ajralmas bo'lagiga aylanib bormoqda. Bu o'zgarishlar ta'lim sohasini ham chetlab o'tgani yo'q. Ayniqsa, ingliz tilini

o'rgatish va o'rganish jarayonida sun'iy intellekt vositalari keng joriy etilib, ta'limni yanada samarali, interaktiv va shaxsga yo'naltirilgan holga keltirmoqda. Sun'iy intellekt yordamida o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashtirilgan darslar tashkil etish, bilim darajasini baholash hamda o'quv jarayonini chuqur tahlil qilish imkoniyati yuzaga kelmoqda. Bu jarayonlar nafaqat ta'lim sifatini oshirish, balki o'quvchilarning o'z-o'zini rivojlantirishiga ham katta turtki beradi.

Sun'iy intellektning asosiy imkoniyatlari :

Shaxsiylashtirilgan ta'lim imkoniyati orqali har bir o'quvchiga individual yondashuv asosida mashg'ulotlar tuziladi. Bu yondashuv o'quvchining bilim darajasi, o'rganish uslubi va rivojlanish tezligini hisobga oladi. Natijada, o'quvchi o'ziga qulay sur'atda tilni o'zlashtira oladi. Misol uchun, ba'zi o'quvchilar tinglash ko'nikmalarini yaxshilashga ko'proq e'tibor qaratadi, boshqalari esa grammatika yoki yozish ko'nikmalarini mustahkamlashga moyil bo'ladi. AI esa shu xususiyatlarni aniqlab, o'quvchilar uchun maxsus rejalar ishlab chiqadi.

Chatbotlar, virtual yordamchilar va sun'iy intellektga asoslangan til o'rganish ilovalari yordamida o'quvchilar mustaqil ravishda mashg'ulotlar olib borishlari mumkin. Bu vositalar o'quvchilarga real vaqt rejimida javob berib, ularga kerakli ko'rsatmalar va tavsiyalarni taqdim etadi. Masalan, o'quvchi savol berganda, chatbot darhol javob berishi yoki grammatik xatolarini ko'rsatishi mumkin, bu esa o'quv jarayonini sezilarli darajada samarali qiladi.

Avtomatik baholash tizimlari orqali testlar, topshiriqlar va yozma ishlar tezkorlik bilan tahlil qilinadi. Bu o'qituvchilarga vaqtni tejash, o'quvchilarga esa o'z xatolarini aniqlab, ulardan xulosa chiqarishga imkon beradi. Shu bilan birga, avtomatik baholash tizimlari ta'lim jarayonida adolatli va ob'yektiv yondashuvni ta'minlashda muhim vosita hisoblanadi.

Talaffuzni aniqlash va to'g'rilash texnologiyalari yordamida o'quvchi o'zining talaffuzdagi xatolarini ko'rib chiqishi, to'g'ri aytish bo'yicha mashqlar bajarishi mumkin. Bu, ayniqsa, tinglab tushunish va gapirish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Misol uchun, ELSA Speak kabi ilovalar foydalanuvchining talaffuzini tahlil qilib, unga xato qilingan so'zlarni ko'rsatadi va to'g'ri talaffuz variantlarini taklif qiladi.

Multimediali kontentlarni sun'iy intellekt yordamida tavsiya qilish orqali o'quvchi o'z darajasiga mos videodarslar, maqolalar, o'yinlar yoki podkastlarga yo'naltiriladi. Bu esa o'quv jarayonini nafaqat bilimli, balki qiziqarli holga keltiradi. Shuningdek, turli xil kontentlar yordamida o'quvchilar o'z qiziqishlari va maqsadlariga mos ravishda o'rganishni davom ettira oladi.

AI asosida yaratilgan mashhur platformalar:

Duolingo, Babbel, Memrise, ELSA Speak, Grammarly va Replika kabi ilovalar sun'iy intellekt algoritmlariga asoslangan bo'lib, foydalanuvchilarga til o'rganishda kundalik mashg'ulotlar, grammatik qoidalar, talaffuzni to'g'rilash, matnlarni tekshirish va interaktiv suhbatlar olib borish imkonini beradi. Har bir platforma o'zining o'ziga xos uslubi bilan til o'rganish jarayonini sezilarli

darajada yengillashtiradi. Masalan, Grammarly yozma ishlarni tahlil qilib, xatolarni ko'rsatadi va yaxshilash bo'yicha tavsiyalar beradi, Replika esa sun'iy intellekt asosida suhbatdoshlik qiluvchi virtual do'st sifatida foydalanuvchining til ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi.

Xulosa:

Sun'iy intellekt texnologiyalari ingliz tilini o'rganish va o'rgatish jarayoniga yangicha yondashuv olib kirmoqda. Ular nafaqat o'qituvchilarning ishini yengillashtiradi, balki o'quvchilarga ham ko'proq mustaqillik, motivatsiya va samaradorlikni ta'minlaydi. Biroq bu texnologiyalarni qo'llashda axloqiy me'yorlar, shaxsiy ma'lumotlarning himoyasi va inson omilining muhimligini unutmaslik zarur. Sun'iy intellekt insonni to'liq almashtira olmaydi, ammo uning yordamchisi sifatida ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqishi mumkin. Shunday ekan, bu texnologiyalarni oqilona va mas'uliyat bilan qo'llash kelajakda ta'lim sohasining yanada rivojlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ahmedov, B. & Karimov, S. (2023). "Zamonaviy ta'limda sun'iy intellekt tizimlari". Toshkent: Fan va texnologiya.
3. Johnson, M. & Smith, P. (2023). "Artificial Intelligence in Language Education". Educational Technology Review, 18(4), 156-170.
2. Niyozov, N., Bijanov, A., Ganiyev, S., & Kurbonova, R. (2023). The pedagogical principles and effectiveness of utilizing ChatGPT for language learning. In E3S Web of Conferences (Vol. 461, p. 01093). EDP Sciences.